

זכויות עובדות ועובדים בפשיטת רגל ובפירוק תאגיד

כללי

ענף זכויות עובדים בפשיטות רגל ובפירוק תאגיד הוקם ב-1975 על רקע קריסתם של עסקים וכניסתם להליכי פשיטת רגל ופירוק. העובדים במקומות הללו איבדו לא רק את משרותיהם ואת שכרם אלא גם את פיצויי הפיטורין שלהם כמתחייב מהסכמי העבודה, וגם חלק מהזכויות הסוציאליות שלהם, מאחר שברוב המקרים לא נותרו למעסיקים מקורות כספיים או נכסים למימוש כדי לממן את יתרת החוב לעובדים ולקופות הגמל. פעילות הענף מאפשרת הפרדה מוחלטת בין ביצוע התשלומים לעובדים ולקופות הגמל לבין מימוש נכסי המעסיקים. סכומי הגמלאות צמודים לשינויים בסכום הבסיסי כהגדרתו בחוק הביטוח הלאומי.

ייעודו של הענף הוא לשלם לעובדים את יתרת החוב של המעסיקים בגין שכר ופיצויי פיטורין ולשמור על רציפות הזכויות הסוציאליות בקופות הגמל. הגמלאות ממומנות באמצעות תשלומי דמי הביטוח של המעסיקים (בשיעור המופחת - 0.01% משכרו החודשי של העובד עד תקרת ההכנסה החייבת בדמי ביטוח, ובשיעור הרגיל 0.06% מעל תקרה זו עד מקסימום הבסיס לגבייה), וגם באמצעות השתתפות הממשלה בשיעור של 0.02% במסגרת שיפוי האוצר.

בעיות שעדיין לא נפתרו

למרות ההתקדמות הניכרת שהושגה בתחום ההגנה על שכרו של העובד וזכויותיו, נותרו כמה בעיות שעדיין לא נפתרו:

- ההוצאות המשפטיות הכרוכות בהליכי פירוק עשויות להיות גבוהות מסכום החוב של המעסיק לעובד, ולכן העובד נמנע מלפתוח בהליכים אלה.
- עובדים שצברו תקופות ותק ארוכות, הגמלה המרבית המשולמת להם היא סכום חלקי בלבד לעומת כלל החוב שהמעסיק חייב להם.

ההגדרות בחוק

- **מעסיק בפשיטת רגל או פירוק:** כל סוגי התאגידים שהוצא כנגדם צו פשיטת רגל או פירוק, ואשר העובדים או קופות הגמל לא קיבלו את המגיע להם: עובדים עצמאים, חברות בע"מ, **שותפויות**, אגודות שיתופיות ועמותות.
- **עובד:** כל מי שעבד אצל מעסיק בזמן מתן צו פשיטת רגל או צו פירוק ועדיין לא קיבל את יתרת שכרו ופיצויי הפיטורין. בהגדרה זו נכללים עובדים תושבי ישראל, תושבי חוץ ותושבי השטחים העובדים מכוח הסכם עבודה תקף.
- **קופות גמל:** כל גוף שעל-פי הוראות הסכם קיבוצי, חוזה עבודה או הסכם אחר שבין העובד למעסיק ולפי הסכמת אותו גוף, על המעסיק להעביר אליו כספים מכספיו או משכרו של העובד לשם צבירתן או הבטחתן של זכויות העובד הקשורות בעבודתו, בהפסקת עבודתו, בפרישה ממנה או בביטוחו הסוציאלי.

הגמלאות והיקף התשלומים

גמלאות לעובד

- **שכר:** סכומים שטרם שולמו לעובד תמורת עבודתו – שכר עבודה, שעות נוספות, דמי הבראה, פדיון ימי חופשה, תשלום בעד חגים וביגוד – לרבות סכום שנוכה משכרו של העובד שלא על-פי חוק ועדיין לא הועבר לתעודתו. אם השכר אינו עולה על שכר המינימום, העובד זכאי לקבל את שכר המינימום הקבוע בחוק – 6,247.67 ש"ח ב-2025.
 - **פיצויי פיטורין:** פיצויים שהעובד זכאי להם עד מועד הפסקת עבודתו בגין הוותק שנצבר בשנות עבודתו אצל המעסיק.
- הגמלה המרבית לעובד (לשכר ולפיצויי פיטורין) נקבעה ל-13 פעמים הסכום הבסיסי (131,807 ש"ח ב-2025).

גמלאות לקופות גמל

הגמלאות לקופת גמל נועדו להבטיח את רציפות הזכויות של העובדים, וסכומן המרבי הוא פעמיים הסכום הבסיסי (20,278 ש"ח ב-2025). ב-2025 שולמו 345.5 מיליון ש"ח לעובדים ולקופות הגמל, גידול של 10.9% בהשוואה ל-2024. מתוך סך הסכום 309.3 מיליון ש"ח שולמו במסגרת תביעות עובדים ו-36.2 מיליון ש"ח במסגרת תביעות קופות הגמל. 84.9% מן התשלומים לעובדים שולמו כשכר ופיצויים: השכר בלבד – 69.3%, פיצויים בלבד – 15.6% (לוח 1). התשלומים של תביעות לקופות גמל גדלו מ-2023, משום שנוסף תהליך חדש של קליטת תביעות קופ"ג ואישור התביעות באופן אוטומטי, דבר שמגדיל מאוד את מספר התביעות הנקלטות והמשולמות.

לוח 1: תשלומים לעובדים ולקופות גמל (אלפי ש"ח), 2025-2021

שנה	סך התשלומים (אלפי ש"ח)			התשלום לפי רכיב השכר בגמלה לעובד כאחוז מסך הכל		
	סך הכל	לעובדים	לקופות גמל	סך הכל	שכר	פיצויי פיטורין אחר
2021	328,975	317,733	11,242	100	67.1	15.8
2022	249,175	230,814	18,361	100	68.7	15.6
2023	610,241	506,446	103,795	100	70.7	14.8
2024	311,544	253,855	57,689	100	69.2	14.9
2025	345,532	309,322	36,210	100	69.3	15.1

מעסיקים ותביעות עובדים

פרק הזמן שבין הפסקת יחסי העובד-מעסיק ועד שהגמלה משולמת הוא בדרך כלל כמה שנים. הפחתת סכומי אגרות הפירוק הובילה לגידול במספר התביעות בענף זה.

ב-2025 היו 742 מעסיקים חדשים אשר בגינם הוגשו תביעות לענף. התקבלו לטיפול 9.2 אלף תביעות עובדים חדשות - ירידה חדה של 30.8% לעומת 2024, ואושרו 5.3 אלף תביעות של עובדים. מספר התביעות לקופות גמל שהתקבלו היה 2,241 (לוח 2).

ב-2025 70.2% מהתיקים החדשים היו עם מספר תביעות של עד 5, כלומר מעסיקים קטנים. לשם השוואה נתון זה ב-2018 היה 56.8% (לוח 3). עם זאת, יש להביא בחשבון תביעות נוספות בעתיד בתיקים הללו, העשויות לשנות את התפלגות המעסיקים לפי מספר תביעות העובדים בתיקיהם.

לוח 2: מעסיקים חדשים בענף, תביעות עובדים שהתקבלו, תביעות שאושרו ותביעות של קופות גמל, 2021-2025

שנה	מעסיקים חדשים	תביעות של עובדים		תביעות של קופות גמל	
		התקבלו	אושרו	התקבלו	אושרו
2021	848	100	70.4	22.4	7.2
2022	784	100	67.9	23.2	8.9
2023	832	100	65.4	24.2	10.5
2024	753	100	69.2	23.9	6.9
2025	742	100	70.2	22.5	7.3

מהתפלגות לפי ענף כלכלי עולה כי ב-2025 19.9% מן המעסיקים החדשים היו מענף המסחר, 18.2% מענף הבינוי ו-13.1% משירותי אירוח ואוכל (לוח 4). ב-2025 חלקן של התביעות שאושרו מענף הבינוי היה הגדול ביותר - 17.8% מכלל התביעות שאושרו. 14.4% מכלל התביעות שאושרו היו מענף המסחר (לוח 5).

לוח 3: מעסיקים חדשים בענף לפי מספר התביעות*, 2021-2025

שנת קבלת התיק	מעסיקים חדשים	מספר תביעות למעסיק כאחוז מסך כל המעסיקים			
		סך הכל	5-1	6-25	26 ויותר
2021	848	100	70.4	22.4	7.2
2022	784	100	67.9	23.2	8.9
2023	832	100	65.4	24.2	10.5
2024	753	100	69.2	23.9	6.9
2025	742	100	70.2	22.5	7.3

* לא כולל תביעות לקופת גמל

לוח 4: מעסיקים חדשים בענף פשיטות רגל לפי ענף כלכלי (אחוזים), 2021-2025

שנה	סך הכל (מספרים מוחלטים)	אחוזים				
		סך הכל	בינוי	מסחר	שירותי אירוח ואוכל	תעשייה וחרושת
2021	848	100.0	20.5	16.7	13.4	8.4
2022	784	100.0	22.8	18.1	11.5	9.4
2023	832	100.0	18.6	20.3	11.3	9.4
2024	753	100.0	17.8	18.7	10.9	7.7
2025	742	100.0	18.2	19.9	13.1	7.7

לוח 5: תביעות עובדים שאושרו כאחוז מסך הכל, לפי ענף כלכלי, 2021-2025

שנה	סך הכל (מספרים מוחלטים)	אחוזים				
		סך הכל	בינוי	מסחר	שירותי אירוח ואוכל	תעשייה וחרושת
2021	8,815	100.0	13.9	8.1	12.5	10.7
2022	8,557	100.0	13.3	8.1	8.9	11.3
2023	10,807	100.0	23.4	8.4	6.7	8.3
2024	6,951	100.0	9.0	11.0	4.9	7.5
2025	5,342	100.0	17.8	14.4	7.9	8.2

ב-2025 קיבלו את הגמלה המרבית 370 עובדים שהם 3.4% מכלל העובדים שתביעתם אושרה. סכום הגמלאות ששולמו במסגרת תביעות אלה עמד ב-2025 על 48.9 מיליון ש"ח שהם 13.8% מסך תשלומי הגמלאות ששולמו במספר תביעות עובדים (לוח 6).

לוח 6: תביעות עובדים לגמלה מרבית שאושרו וסכומיהן, 2021-2025

שנה	מספר העובדים		גמלאות מרביות (1)	
	סך הכל	כאחוז ממספר התביעות שאושרו	סך הכל (אלפי ש"ח)	כאחוז מסך תשלומי הגמלאות
2021	253	2.2	28,956	8.8
2022	171	1.4	20,057	8.0
2023	294	2.1	36,587	6.0
2024	265	2.0	33,934	10.9
2025	370	3.4	48,910	13.8

סך הגמלה ששולמה בעבור כל רכיבי השכר